

Рис.9. Таксономічні спектри міксоміцетів, що розвиваються на субстратах, похідних від хвойних та широколистяних рослин в умовах НПП “Деснянсько-Старогутський”.

стемонітових міксоміцетів, зібраних у НППДС), а також Liceales з родів *Cribraria*, *Licea*, *Tubulifera* (усього – 7 з 8 видів, знайдених у парку). Тож дихотомія хвойно-листяної спеціалізації, притаманна міксоміцетам помірної зони (Леонт'єв, 2007), у повній мірі проявляється і в Українському Поліссі.

На сьогоднішній день найбільш повний список міксоміцетів природоохоронного об'єкту України з категорії національних парків наведений для лісостепового НПП “Гомільшанські ліси” (143 види), площа якого порівнювана з площею НППДС (14314,8 га), а рослинність представлена подібними фітоценозами: широколистяні ліси, терасові бори та заплавні луки (Леонт'єв, 2007). Вивчення біоти міксоміцетів здійснювалося у НПП “Гомільшанські ліси” протягом 6 років (2000–2005 рр.). Отже,

для максимально повної інвентаризації цих грибоподібних організмів в умовах НППДС, а також для дослідження екології, ценотичних та субстратних уподобань міксоміцетів, необхідно проведення тут повторних зборів матеріалу в різні роки, з охопленням всього вегетаційного періоду та розширенням обстежуваних типів фітоценозів.

Література

- Геоботаничне районування Української РСР (1977): К.: Наук. думка. 1-304.
- Дудка І.О., Кривомаз Т.І. (2005): Міксоміцети Деснянсько-Старогутського національного природного парку. - Наук. вісник Чернівецького ун-ту. 260: 111-117.
- Дудка І.А., Кривомаз Т.І. (2006): Міксоміцети національних природних парків Українського Полісся. - Микологія і фітопатологія. 40(1): 25-32.
- Леонт'єв Д.В. (2006): Новые для Украины виды миксомицетов. - Микологія і фітопатологія. 40 (3): 218-230.
- Леонт'єв Д.В. (2007): Міксоміцети національного природного парку “Гомільшанські ліси”. - Автореф. ... дис. канд. біол. наук. К. 1-20.
- Новожилов Ю.К. (1988): Эпифитные миксомицеты некоторых районов СССР. Анализ распределения по типам субстратов и местообитаниям. - Микологія і фітопатологія. 22 (4): 301-307.
- Панченко С.М. (2005): Флора національного природного парку “Деснянсько-Старогутський” та проблеми охорони фіторізноманіття Новгород-Сіверського Полісся. Суми: Університетська книга. 1-170.
- Физико-географическое районирование Украинской ССР / Под ред. В.П. Попова, А.М. Маринича. К.: Киевского ун-т, 1968. 1-683.
- Ячевский А.А. (1907): Микологическая флора Европейской и Азиатской России. Слизевки. М.: Рихтер. 1-410.
- Clark J., Mires A. (1999): Biosystematics of *Didymium*: the non-calcareous, long-stalked species. Mycotaxon. 71: 369-382.
- Ing B. (1999): The Myxomycetes of Britain and Ireland. An Identification Handbook. The Richmond Publ. Co. Ltd. 1-374.
- Leontyev D.V., Eliasson U., Kochergina A.V., Morozova I.I. (2008): New Myxomycete records from nature reserves of Ukraine / Abstracts book of oral and poster presentations of 6th Internat. Congress on Systematics and Ecology of Myxomycetes (Nikita Botanic Garden, Yalta, Crimea, Ukraine, 4-11 October 2008). Yalta. 43.
- Mitchell D.W. (2002): Myxomycetes. Synoptic Key. Walton Cottage (CD).

ДИСКОМІЦЕТИ МЕЗИНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ

Ю.І. Голубцова, В.В. Джаган, М.О. Зикова

Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка,
Київський національний університет ім. Тараса Шевченка

DISCOMYCETES OF THE MEZYNS'KY NATIONAL PARK. - Golubtsova Yu.I., Dzhagan V.V., Zykova M.O. – *Nature Reserves in Ukraine*. 15 (1): 44-48. - Species diversity of discomycetes were investigated in the Mezyns'ky national nature park (Ukraine) in 2004–2005. Totally 41 species of 25 genera of 11 families of 5 orders from Leotiomycetes, Pezizomycetes and Orbiliomycetes have been collected. There are 6 species new for the Ukrainian Polissia and two species (*Iodophanus testaceus* (Moug. in Fr.) Korf in Kimbr et Korf and *Orbilia leucostigma* (Fr.) Fr.) new for Ukraine. Generas *Hymenoscyphus* Gray and *Orbilia* Fr. are the most diverse. The main features of ecological and trophic structure of discomycetes species composition in studied park were established. Saprotrophic discomycetes are more typical for the Mezyns'ky park.

Особливостями сучасного етапу розвитку біосфери є нестримний антропогенний вплив на всі, без виключен-

ня, рівні існування живого – від субклітинного-клітинного до екосистемного. У зв'язку з цим сьогодні над-

звичайно актуальною залишається проблема збереження біологічної різноманітності. Як відомо, одним із способів вирішення останньої є створення банків гено- і ценофонду. Роль останніх мають виконувати природоохоронні території різного рангу, основним завданням яких є забезпечення збереження та відтворення біорізноманітності. Для новостворених заповідників та національних природних парків вирішення цього завдання закономірно обумовлює необхідність ретельної інвентаризації їх біоти, в тому числі і мікобіоти.

Національний природний парк "Мезинський" (далі за текстом НППМ) створено 10 лютого 2006 р. Указом Президента України № 122/2006 на території Коропського району Чернігівської області на площі 31,6 тис. га. За фізико-географічним районуванням територія НППМ входить до Новгород-Сіверського фізико-географічного району Новгород-Сіверської фізико-географічної області (Фізико-географическое..., 1968).

НППМ займає територію Новгород-Сіверського лесового острова та представляє собою підвищену, дуже розчленовану ярами та балками рівнину, лісистість якої становить 38% (Фіторізноманіття..., 2006). Лісова рослинність цікава тим, що в ній переважають нетипові для Полісся дубові, липово-дубові та кленово-липово-дубові ліси. Дубові ліси займають значні площі в центральній, північній та східній частинах парку, серед яких найпоширенішими є асоціації ліщиново-волосистоосокові, ліщиново-ялицеві та ліщиново-різнотравні. На території НППМ переважають похідні угруповання цих лісів. Корінні ліси розміщені в основному в центральній частині парку та займають 33% лісовкритої площі (Андриєнко, Шеляг-Сосонко, 1983). Саме тут зосереджені і основні масиви липово-дубових та кленово-липово-дубових лісів. Характерні для Полісся соснові та дубово-соснові ліси на території НППМ не представлені, трапляються лише їх незначні площі штучного походження. На давніх порубах поширені похідні угруповання, представлені осиково-березово-широколистяними та березовими лісами. Значні площі займають протиерозійні лісонасадження, в основному з переважанням *Robinia pseudoacacia* L. (Андриєнко, Шеляг-Сосонко, 1983; Фіторізноманіття..., 2006).

На території НППМ протікають р. Десна із невеликими правобережними притоками. Саме у заплавах річок зосереджена лучна рослинність парку, займаючи близько 16%. Переважають справжні луки, у центральній частині заплава трапляються заболочені луки, а на схилах південних експозицій балок та прияружних ділянок виявлені фрагменти суходільних лук. Болотна рослинність, представлена евтрофними трав'яними болотами, займає незначні площі на півночі парку. У заплаві Десни виявлений комплекс лук, трав'яних боліт та прибережно-водної рослинності, приурочений до стариць та старичних озер (Андриєнко, Шеляг-Сосонко, 1983; Екологічна..., 2003).

До останнього часу були практично відсутні будь-які відомості про мікобіоту НППМ. Лише у 2004 р. на території тоді ще запроєктованого національного природного парку було розпочато дослідження видової різноманітності грибів з різних систематичних груп. Інформацію про анаморфні та іржасті гриби, а також деякі

види базидіальних макроміцетів, виявлених у парку в цей період, можна знайти в окремих публікаціях останніх років (Андриєнова, Голубцова, 2006а, 2006б; Голубцова, Тихоненко, 2005; Придюк, 2006; Prydiuk, 2006, 2007а, 2007б). Щодо дискосміцетів, до сих пір не наводилося жодних відомостей про поширення у НППМ цієї групи грибів. Враховуючи значну роль останніх у функціонуванні екосистем, а також необхідність їх інвентаризації на територіях об'єктів природно-заповідного фонду України, протягом 2004–2005 рр. було здійснено збір мікологічного матеріалу у вказаному парку. Дана публікація містить перші відомості про видовий склад дискосміцетів НППМ, їх таксономічну та екологічну структуру.

За період досліджень у НППМ виявлено 41 вид дискосміцетів, що належать до 25 родів, 11 родин, 5 порядків класів Leotiomycetes (23 види), Pezizomycetes (13), Orbiliomycetes (5) підвідділу Pezizomycotina відділу Ascomycota. Найбільшим видовим різноманіттям характеризуються представники порядків Helotiales (17 видів) та Pezizales (13). Порядки Rhytismatales та Orbiliales об'єднують по п'ять видів кожен; лише один вид нараховує порядок Thelebolales. У родинному спектрі дискосміцетів парку переважають іноперкулятні представники родини Helotiaceae (10 видів). Не менш чисельними є оперкулятні дискосміцети з родини Ruyonemataceae (8). Інші 9 родин включають по 1–5 видів. Серед родів дискосміцетів НППМ чисельно переважають роди *Hymenoscyphus* Gray (6) та *Orbilia* Fr. (5). Решта родів представлені 1–3 видами. Найчастіше, іноді з утворенням аспектів, у ценозах парку трапляються *Bisporella citrina* (Batsch.: Fr.) Korf. et Carp., *Cocomyces coronatus* (I.H. Schum.) Rehm, *Hymenoscyphus albidus* (Roberge ex Desm.) W. Phillips, *Mollisia cinerea* (Batsch) P. Karst. та *Rhytisma acerinum* (Pers.) Fr.

Видовий склад дискосміцетів НППМ, характеризується значним різноманіттям, в той же час є достатньо своєрідним, про що свідчить ряд виявлених на його території маловідомих, рідкісних та нових для України видів. Серед останніх це, зокрема, *Iodophanus testaceus* (Moug. in Fr.) Korf in Kimbr et Korf, зібраний на екскрементах корови, та *Orbilia leucostigma* (Fr.) Fr., зареєстрована на поваленому стовбурі *Pinus sylvestris* L. Шість видів наводяться нами вперше для території Українського Полісся. Це *Lasiobolus ciliatus* (Schmidt ex Pers.) Boud, *Mollisia ulmariae* (Lasch) Rehm, *Orbilia xanthostigma* (Fr.) Fr., *Pulvinula cinnabarina* (Fuckel) Boud., *Thelebolus polysporus* (P. Karsten) Otani et Kanz. та *Trichophaeopsis bicuspis* (Boud.) Korf et Erb. Ряд з виявлених видів дискосміцетів належить до маловідомих та рідкісних в Україні. До наших досліджень вони відмічалися лише з одного-двох локалітетів на території країни. Це, зокрема, вдруге зареєстровані в Україні *Lamprospora modesta* (P. Karst.) Boud, відома з єдиної знахідки у Чернігівському Поліссі (Смицкая, 1980), *Pulvinula cinnabarina*, до цього знайдена у Правобережному Злаковому Степу (Смицкая, 1980), та *Trichophaeopsis bicuspis*, відмічений на території Гірського Криму (Кузуб, Гайова, 2001).

Дискосміцети, виявлені у НППМ, є досить різноманітними і за еколого-трофічною структурою. Відмічені у парку види належать до трофічних груп гемібіотрофів та сапротрофів. За кількісними показниками переважа-

ють сапротрофні види дискосмітетів (38 видів). Останні розподіляються між екологічними групами ксилофілів, гербофілів, копрофілів, підстилкових та гумусових сапротрофів. Найбільшою видовою різноманітністю відзначаються ксилофільні сапротрофи (19 видів), що цілком закономірно, враховуючи лісовий характер рослинності парку. Менш чисельними є гумусові (7 видів), підстилкові (5), копрофільні (4) та гербофільні сапротрофи (3). Гемібіотрофи, представлені у МНПП філофільними та ксилофільними видами, нараховують лише трьох представників з родів *Rhytisma* Fr. та *Colpoma* Wallr. Дуже поширена у лісах парку *Rhytisma acerinum*, конідиальна стадія якої, *Melasmia acerina* Lév., паразитує на субдомінанті деревного ярусу *Acer platanoides* L. та спричинює утворення на його листках чорних склероціальних плям, зменшуючи тим самим асимілюючу площу. Інший знайдений у НППМ представник цього ж роду – *Rhytisma punctatum* (Pers.) Fr., також уражує листки клена, проте не має тут такого значного поширення. На гілках *Quercus robur* L. трапляється у парку *Colpoma quercinum* (Fr.) Wallr. Гриб здатен викликати всихання гілок дуба, а при масовому розвитку – білу гниль деревини. У парку цей вид виявлявся зрідка, переважно на сухих гілочках *Quercus robur*.

Безперечно, виявлені на території НППМ види дискосмітетів представляють лише частину можливої видової різноманітності цієї групи грибів. Оскільки нашими дослідженнями була охоплена переважно придеснянська частина парку, у майбутньому планується поповнення представлених у даній роботі відомостей за рахунок більш докладного обстеження території НППМ у різні сезони вегетаційного періоду.

Нижче подано анотований список видів дискосмітетів НППМ. Для зменшення обсягу статті у списку наведено лише адміністративні назви населених пунктів, в околицях яких проводилися збори. У списку видів прийняті такі умовні позначення: ** – новий вид для території України, * – новий вид для території Українського Полісся.

Ascomycota
Pezizomycotina
Leotiomycetes
Leotiomycetidae

Helotiales
Dermateaceae Fr.

***Mollisia* (Fr.) P. Karst.**

***M. cinerea* (Batsch) P. Karst.**

На стовбурі *Quercus robur* L. – с. Великий Ліс, кленово-дубовий ліс, 19.08.2004. На гнилій деревині – с. Бужанка, дно балки, листяний ліс, 17-18.08.2004; с. Вишеньки, дубовий ліс ліщиновий, 17.08.2004.

***M. ligni* (Desm.) P. Karst.**

На стовбурі *Quercus robur* L. – смт Понорниця, дубовий ліс, 12.08.2005.

* *M. ulmariae* (Lasch) Rehm

На сухих стеблах *Filipendula denudata* (J. et C. Presl) Fritsch – с. Великий Ліс, трав'яне болото, 19.08.2004.

***Tapesia* (Pers.) Fuckel**

***T. fusca* (Pers. ex Mérat) Fuckel**

На гнилій деревині – с. Розльоти, березовий ліс, 18.08.2004 (Soc. *Bisporrella citrina*). На опалих гілках – с.

Розльоти, дубняк ліщиновий з домінуванням вільхи, 18.08.2004.

Helotiaceae Rehm

***Bisporrella* Sacc.**

***B. citrina* (Batsch) Korf et S.E. Carp.**

На корі дерев, опалих гілках – с. Бужанка, кленово-дубовий ліс, 18–19.08.2004. На гнилій деревині – с. Розльоти, березовий ліс, 18.08.2004; там же, дубово-сосновий ліс, 18.08.2004 (Soc. *Tapesia fusca*).

***B. sulfurina* (Quél.) S.E. Carp.**

На корі опалих гілок – с. Вишеньки, дубовий ліс ліщиновий, 18.08.2004.

***B. subpallida* (Rehm) Dennis**

На корі опалих гілок – с. Розльоти, сосново-дубовий ліс, 17.08.2004.

***Chlorociboria* Seaver ex C.S. Ramamurti, Korf et L.R. Batra**
***Ch. aeruginascens* (Nyl.) Kanouse ex C.S. Ramamurti, Korf et L.R. Batra**

На стовбурі *Quercus robur* L. – с. Великий Ліс, кленово-дубовий ліс ліщиновий, 19.08.2004.

***Hymenoscyphus* Gray**

***H. albidus* (Roberge ex Desm.) W. Phillips**

На черешках минулорічного листя, гілочках – с. Вишеньки, дубовий ліс ліщиновий, 17.08.2004; с. Розльоти, листяний ліс, 18.08.2004.

***H. caudatus* (P. Karst.) Dennis**

На черешках минулорічного листя, сухих гілочках – с. Вишеньки, дубовий ліс ліщиновий, 17.08.2004.

***H. herbarum* (Pers.) Dennis**

На сухих стеблах *Urtica dioica* L. – с. Вишеньки, вільховий ліс, 17.08.2004.

***H. fructigenus* (Bull.) Gray**

На опалих плодах *Corylus avellana* L. та *Quercus robur* L. – с. Розльоти, дубовий ліс ліщиновий, 18.08.2004.

***H. salicellus* (Fr.) Dennis**

На сухій гілці *Salix triandra* L. – с. Розльоти, берег р. Десна, 09.07.2005.

***H. scutula* (Pers.) W. Phillips**

На сухих стеблах *Filipendula denudata* (J. et C. Presl) Fritsch – с. Великий Ліс, трав'яне болото, 19.08.2004.

Hyaloscyphaceae Nannf.

***Lachnum* Retz.**

***L. virgineum* (Batsch) P. Karst.**

На опалих гілках *Alnus glutinosa* (L.) P. Gaertn. – с. Бужанка, мішаний ліс, 17.08.2004; с. Розльоти, дубово-сосновий ліс, 18.08.2004.

Rutstroemiaceae Holst-Jensen,

L.M. Kohn & T. Schumach.

***Rutstroemia* P. Karst.**

***R. firma* (Pers.) P. Karst.**

На опалих гілках *Alnus glutinosa* (L.) P. Gaertn. та *Quercus robur* L. – с. Вишеньки, дубовий ліс ліщиновий, 18.08.2004.

Sclerotiniaceae Whetzel

***Sclerotinia* Fuckel**

***S. sclerotiorum* (Lib.) de Bary**

У підстилці – с. Розльоти, дубово-сосновий ліс, 18.08.2004.

Rhytismatales

Rhytismataceae Chevall.

Coccomyces De Not.

C. coronatus (L.H. Schum.) Rehm

На опалих листках *Quercus robur* L. – с. Великий Ліс, кленово-дубовий ліс ліщиновий, 19.08.2004; с. Вишеньки, дубовий ліс ліщиновий, 17.08.2004; с. Розльоти, дубовий ліс ліщиновий, 18.08.2004.

Colpoma Wallr.

C. quercinum (Fr.) Wallr.

На сухих гілках *Quercus robur* L. – с. Великий Ліс, кленово-дубовий ліс ліщиновий, 19.08.2004.

Propolis Fr.

P. versicolor (Fr.) Fr. (=Propolomyces versicolor (Fr.) Dennis)

На гнилій деревині – с. Розльоти, кленово-дубово-сосновий ліс, 18.08.2004.

Rhytisma Fr.

Rh. acerinum (Pers.) Fr.

На листках *Acer platanoides* L. – с. Вишеньки, дубовий ліс ліщиновий, 17.08.2004; смт Понорниця, кленово-липово-дубовий ліс, 26.09.2005; с. Розльоти, кленово-дубово-сосновий ліс, 18.08.2004; там же, березово-дубовий ліс, 24.09.2005.

Rh. punctatum (Pers.) Fr.

На листках *Acer platanoides* L. – с. Розльоти, кленово-липово-дубовий ліс, 16-17.08.2004.

Thelebolales

Thelebolaceae (Brumm.) Eckblad

Thelebolus Tode

* Th. polysporus (P. Karsten) Otani et Kanz.

На екскрементах корови – с. Мезин, луки, 23.09.2005 (Soc. *Lasiobolus ciliatus*).

Pezizomycetes

Pezizomyzetidae

Pezizales

Ascobolaceae Boud. ex Sacc.

Ascobolus Pers.

A. imersus Pers. per Pers.

На екскрементах коня – с. Черешеньки, заплава р. Десна, луки, 20.08.2004. На екскрементах корови – с. Мезин, лісонасадження, 17.08.2004.

Pezizaceae Dumort.

Iodophanus Korf.

** I. testaceus (Moug. in Fr.) Korf in Kimbr et Korf

На екскрементах корови – с. Черешеньки, заплава р. Десна, луки, 20.08.2004.

Peziza Fr.

P. badia Pers.

На ґрунті – с. Розльоти, дубовий ліс ліщиновий, 18.08.2004.

P. cerea Sowerby

На ґрунті – с. Розльоти, дубовий ліс ліщиновий, 18.08.2004.

Pyrenomataceae Corda

Geopyxis (Pers.) Sacc.

G. carbonaria (Alb. et Schwein.) Sacc.

На ґрунті, біля вогнищ – с. Розльоти, кленово-липово-дубовий ліс, 17.08.2004.

Humaria Fuckel

H. hemisphaerica (F.H. Wigg.) Fuckel

На ґрунті та рослинних залишках – с. Вишеньки, дубовий ліс ліщиновий, 17.08.2004.

Lamprospora De Not.

L. modesta (P. Karst.) Boud

На ґрунті та опалих листках – с. Бужанка, тальвег балки, зарості чагарників, 17.08.2004.

Pulvinula Boud.

* P. cinnabarina (Fuckel) Boud. (=Barlaea cinnabarina (Fuckel) Sacc., Lamprospora cinnabarina (Fuckel) Kalymb.)

На глинисто-піщаному ґрунті – с. Бужанка, тальвег балки, 17.08.2004.

Scutellinia (Cooke) Lambotte

S. setosa (Nees) Kuntze

На відмерлій деревині – с. Розльоти, дубово-сосновий ліс, 18.08.2004.

S. scutellata (L.) Lambotte

На відмерлій деревині – с. Розльоти, дубово-сосновий ліс, 18.08.2004.

Tarzetta (Cooke) Lambotte

T. catinus (Holmsk.) Korf et J.K. Rogers

На ґрунті, біля вогнищ – с. Розльоти, дубовий ліс ліщиновий, 17.08.2004.

Trichophaeopsis Korf et Erb

* T. bicuspis (Boud.) Korf et Erb

На поваленому стовбурі *Carpinus betulus* L. – с. Розльоти, грабово-дубовий ліс, 17.08.2004.

PEZIZALES, genera incertae sedis

Lasiobolus Sacc.

* L. ciliatus (Schmidt ex Pers.) Boud

На екскрементах корови – с. Мезин, луки, 23.09.2005 (Soc. *Thelebolus polysporus*).

Orbiliomycetes

Orbiliaceae Nannf.

Orbilina Fr.

O. delicatula (P. Karst.) P. Karst.

На гнилій деревині – с. Розльоти, дубовий ліс ліщиновий, 17.08.2004.

** O. leucostigma (Fr.) Fr.

На стовбурі *Pinus sylvestris* L. – смт Понорниця, дубовий ліс, 12.08.2005.

O. microclava Velen.

На гнилій деревині – с. Вишеньки, дубовий ліс ліщиновий, 16.08.2004.

O. sarraziniana Boud.

На стовбурі *Orbilina sarraziniana* Boud. – смт Понорниця, дубовий ліс, 12.08.2005.

* O. xanthostigma (Fr.) Fr.

На гнилій колоді – смт Понорниця, дубовий ліс, 12.08.2005.

Література

Андріанова Т.В., Голубцова Ю.І. (2006а): Фітотрофні анаморфні гриби Новгород-Сіверського Полісся. - Укр. ботан. журн. 63 (5): 615-634.

- Андріанова Т.В., Голубцова Ю.І. (2006б): Анаморфні гриби рослинних угруповань Новгород-Сіверського Полісся. - Укр. ботан. журн. 63 (6): 765-776.
- Андрієнко Т.Л., Шеляг-Сосонко Ю.Р. (1983): Растительный мир Украинского Полесья в аспекте его охраны. К.: Наук. думка. 1-216.
- Голубцова Ю.І., Тихоненко Ю.Я. (2005): Іржасті гриби Новгород-Сіверського Полісся. - Запов. справа в Україні. 11 (2): 18-23.
- Екологічна мережа Новгород-Сіверського Полісся / С.М. Панченко, Т.Л. Андрієнко, Г.Г. Гавриш, Ю.В. Кузьменко. Суми: Університетська книга, 2003. 1-92.
- Кузуб В.В., Гайова В.П. (2001): Нові та рідкісні для України види дискоміцетів з Криму. - Укр. ботан. журн. 58 (4): 447-455.
- Прийдук Н.П. (2006): Роды *Flammulaster*, *Phaeotarasmius* и *Simocybe* (Cortinariaceae) в Украине. - Микол. и фитопатол. 40 (4): 285-293.
- Смицкая М. Ф. (1980): Флора грибов Украины. Оперкулятные дискомицеты. К.: Наук. думка. 1-224.
- Физико-географическое районирование Украинской ССР / Под ред. В.П. Попова, А.М. Маринина. К.: Киев. ун-т, 1968. 1-683.
- Фіторізноманіття Українського Полісся та його охорона / Під заг. ред. Т.Л. Андрієнко. К.: Фітосоціоцентр, 2006. 1-316.
- Prydiuk M.P. (2006): New records of *Pholiotina* species in Ukraine. - Czech Mycol. 58 (3-4): 273-285.
- Prydiuk M.P. (2007a): New records of *Conocybe* species from Ukraine. I. The sections *Mixtae* and *Pilosellae*. - Czech Mycol. 59 (1): 25-38.
- Prydiuk M.P. (2007b): New records of *Conocybe* species from Ukraine. II. The section *Conocybe*. - Czech Mycol. 59 (1): 39-50.